

Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry:n lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi turkiseläinten hyvinvoinnista

Viite: Lausuntopyyntö VN/14432/2025, 22.5.2025

Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry (jäljempänä SVELL) kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyynnöstä ja lausuu luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi turkiseläinten hyvinvoinnista seuraavaa.

Yleiset kommentit

SVELL pitää eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023, eläinten hyvinvointilaki, EHL) sääntelyä täsmäntävää valtioneuvoston asetusta turkiseläinten hyvinvoinnista tarpeellisena, mutta riittämättömänä. Muistioon kirjattu tavoite eläinten aktivoinnista ja mahdollisuuksien tarjoaminen pureskeluun, tutkimiseen, liikkumiseen ja leikkiin ovat eläinten hyvinvointilain 20 §:n mukaisia vaatimuksia. Mainitun pykälän 1 momentin mukaan eläimellä on oltava mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, leikkiin, lepoon, kehonhooltoon, syömiseen, ravinnon etsintään ja ympäristön tutkimiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeitaan. Minkille uiminen ja ketulle kaivaminen ovat keskeisiä käyttäytymistarpeita.

Yksityiskohtaiset kommentit

1 § Soveltamisala

SVELL pitää soveltamisalasäännöstä täsmällisenä.

2 § Määritelmät

SVELL pitää hyvänä, että turkiseläimen pentu, nuori turkiseläin ja täysikasvuinen turkiseläin on määritelty. SVELL katsoo kuitenkin, että määritelmäpykälässä tulisi käyttää termejä turkiseläimen pentu, nuori turkiseläin ja täysikasvuinen turkiseläin. Samalla pykälän kohdissa 4, 5 ja 6 voitaisiin jättää turkiseläinlajien nimet toistamatta. Lisäksi pykälän kohdassa 1 olevan eläinlajiluettelon tulisi olla aakkosjärjestyksessä.

3 § Turkiseläimen käsittely ja hoito

SVELL katsoo, että kynsien tarkastaminen ja leikkaaminen ovat EHL 20.2 §:ssä tarkoitettuja eläimen keuhonhoidosta huolehtimisen piiriin kuuluvia toimenpiteitä. SVELL katsoo, että tarkennukset niskapihtien käytöstä ovat tarpeellisia.

4 § Turkiseläinten ryhmäkasvatus ja sosiaaliset suhteet

SVELL katsoo, että kuulo- ja näköyhteys tilan toimintaan ja lajikumppaneihin ovat välttämättömiä eläimen hyvinvoinnin kannalta. Luonnoksessa esitetty ehdotus sosiaalisen kanssakäymisen toteuttamisesta lajitoverin kanssa, jos se on lajille ja eläinryhmälle tyypillistä käyttäytymistä tai muutoin parantaa eläimen hyvinvointia, jättää ongelmallisen tulkinnanvaraiseksi, millaisissa tilanteissa mahdollisuutta sosiaaliseen kanssakäymiseen ei edellytetä.

SVELL pitää luonnoksen pykälän 2 momentin säännöstä EHL 20.3 §:ssä säädetyn toistamisena.

SVELL katsoo, että ikärajan määrittäminen pentujen vieroittamiselle on tarpeellista.

5 § Eläimen tuotantokykyyn vaikuttaminen

SVELL katsoo, että pykälän otsikossa tulisi käyttää turkiseläimen käsitettä, kuten aiemmissa pykälissä.

6 § Ruokinta ja juotto

SVELL katsoo, että säännös, jonka mukaan turkiseläimen ylipainoa, joka haittaa sen liikkumista ja terveyttä, on välttävä, on ristiriitainen. SVELL katsoo, ettei sellaista ylipainoa ole olemassa, joka ei jossain määrin haittaisi eläimen liikkumista ja terveyttä. Ylipaino rasittaa niveliä, vaikeuttaa liikkumista ja lisää riskiä sairastua moniin eri sairauksiin, vaikka turkiseläiminä pidetyille eläinlajeille painon kerryttäminen syksyllä ennen pakkasia onkin pienemmässä mittakaavassa luontaista. Eläintenpitäjän ei ole mahdollista arvioida luotettavasti eläimen ulkonäköä katsomalla, miten ja millainen ylipaino vaikuttaa eläimen terveyteen.

SVELLin käsityksen mukaan supikoiran talviuni ei ole yksi yhtäjaksoinen unijakso, vaan useita unijaksoja. Luonnoksen pykälän 2 momentin säännöstä tulisi muokata niin, että paastottaminen olisi sallittua vain yhtäjaksoisen talviunen ajan, ja että eläimelle tulisi tarjota ravintoa talviunijaksojen välissä. Muistiossa olisi perusteltua avata supikoiran talviunikäytöstä.

SVELL katsoo, että turkiseläinten pitämistä ei tule sallia järjestää siten, että niihin olisi välttämätöntä soveltaa EHL 21.2,6 §:ssä tarkoitettua poikkeusta. Sen sijaan kaikilla turkiseläimillä, vastasyntyneitä lukuun ottamatta, tulee olla jatkuvasti vettä saatavilla. Kuten muistiossa todetaan, asetuksen tilavaatimusten muutokset johtavat häkkien ja juottolinjojen

uusimiseen. Näin ollen ei ole perusteltua rakentaa uusia juottolinjoja ilman sulanapitomahdollisuutta.

7 § Eläimen hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen

SVELL katsoo, että pykälän otsikossa tulisi käyttää turkiseläimen käsitettä, kuten aiemmissa pykälissä.

8 § Eläinjalostus

SVELL katsoo, että pykälän 1 momentin "haitallisesti vaikuttavia ominaisuuksien" ja "merkittävästi haitallisesti vaikuttavien ominaisuuksien" määrittelemine ei voi jäädä eläintenpitäjän harkinnan varaan. Perusteltuna ei voida myöskään pitää pelokkaan ja aggressiivisen eläimen käyttöä siitokseen. Pykälän teksti ei ole riittävän yksiselitteinen, mikä hankaloittaa valvonnan yhdenmukaisuutta.

Pykälän 2 momentin vaatimus kettujen ja supikoirien jalkaterveyden huomioimisesta nostaa tämän terveysongelman muiden terveysongelmien ohitse. EHL 25.1 §:n mukaan eläinjalostuksella tulee pyrkiä elinvoimaisten, toimintakykyisten ja terveiden eläinten tuottamiseen. Silmätulehdukset, silmäluomien virheasennot, liialliset ihopoimut ja muut turkiseläinten jalostuksen ongelmakohdat ovat yhtä merkittäviä kuin eläinten jalkaterveys.

9 § Turkistilan yleiset vaatimukset

SVELL katsoo, että vaatimus sairastilojen merkinnästä ja kirjallisesta varautumissuunnitelmasta ovat hyödyllisiä.

10 § Turkistilan aitaaminen ja karkuun päässeiden eläinten pyydystäminen

SVELL pitää tarkennuksia turkistilan aitaamisesta ja karkuun päässeiden eläinten loukuttamisesta perusteltuina.

11 § Eläinsuojan olosuhteet

SVELL katsoo, että vaatimusta luonnonvalosta umpihalleissa tulisi tarkentaa. Luonnoksessa esitetty säännös, jonka mukaan eläinsuojassa on oltava luonnonvaloa, ei määrittele riittävän tarkasti, minkä verran luonnonvaloa tiloissa tulisi olla, mikä vaikeuttaa valvonnan yhdenmukaisuutta.

12 § Pitopaikan yleiset vaatimukset

SVELL katsoo, että verkko tai rei'itetty pohjamateriaali ilman kuivitusta tai maapohjaa ei mahdollista eläimen normaalia liikkumista ja ympäristön tutkimiseen liittyvää käyttäytymistä. Luonnoksessa esitetyn mukainen pitopaikka ei siten täyttäisi EHL 20 §:n vaatimuksia. Luonnoksessa todetaan, että eläimellä on oltava mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, leikkiin,

lepoon, keuhonhuoltoon, syömiseen, ravinnon etsintään ja ympäristön tutkimiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeita. Minkille uiminen ja ketulle kaivaminen ovat osa näiden eläinten olennaisia käyttäytymistarpeita.

13 § Pitopaikan varusteet ja virikkeet

SVELL katsoo, että pykälää tulisi tarkentaa siten, että eläimillä tulee olla käytettävissään jatkuvasti vähintään kahta erilaista muokattavaa pureskeluun, leikkiin ja tutkimiseen kannustavaa materiaalia.

15 § Siirtymäsäännökset

SVELL katsoo, että siirtymäsäännökset ovat kohtuuttoman pitkiä. Etenkin siirtymäsäännös kahdesta eri virikkeestä on kohtuuton eläinten hyvinvoinnin kannalta, sillä virikkeiden käyttöönotto ei vaadi tiloilta rakenteellisia muutoksia.

Liite 1

Minkki, hilleri ja soopeli

1.1 Tilavaatimuksen muutos suuremmaksi on eläinten hyvinvoinnin kannalta välttämätön, mutta muutos on vähäinen, jos huomioidaan eläinten luontainen reviiri. Minkin reviirin koko vaihtelee, mutta yleisesti ottaen liikkuma-alue on n. 1 km².

1.2 Pohjaverkon silmäkoon enimmäiskoko on suuri verrattuna minkin tassun kokoon.

Liite 2

Kettu

1.1 Tilavaatimuksen muutos suuremmaksi on eläinten hyvinvoinnin kannalta välttämätön, mutta muutos on vähäinen, jos huomioidaan eläinten luontainen reviiri. Ketun reviirin koko vaihtelee muutamasta kymmenestä hehtaarista tuhanteen hehtaariin.

1.2 Pohjaverkon silmäkoon enimmäiskoko on suuri verrattuna ketun tassun kokoon.

Liite 3

Supikoira

1.1 Tilavaatimuksen muutos suuremmaksi on eläinten hyvinvoinnin kannalta välttämätön, mutta muutos on vähäinen, jos huomioidaan eläinten luontainen reviiri. Supikoiran reviirin koko vaihtelee 1-12 km².

1.2 Pohjaverkon silmäkoon enimmäiskoko on suuri verrattuna supikoiran tassun kokoon.

2.4 Talvipesän määritelmää tulisi tarkentaa siten, että pesän on suojattava riittävästi horrostavaa eläintä.

Lisätiedot

Lisätietoja tästä lausunnosta antaa yhdistyksen puheenjohtaja, lausunnot@svell.fi.

Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry:n puolesta,

Jan Mattila, puheenjohtaja